

Изази сваког четвртка у недјељи

***

Цијена за Аустро-Угарску: на годину К 3:20 на по године К 1:80 на четврт. год. К —'80
За друге земље: на годину 5 круна. Поједи-ни бројеви 10 пот.

СРПСКО КОЛО

НАРОДНИ ЛИСТ

Огласи рачунају се по цјеновнику. Ако се више од три пута увршћују, рачунају се јефтиније.

***

Уредништво се налази у Николићевој улици бр. 8. Писма се шаљу уредништву „СРПСКОГ КОЛА народног листа“. Рукописи се не враћају.

Издаје: Друштво „Српско Коло“ (д.-д.)

Уређује: Уредништво „Србобрана“

Пријатељима „Српског Кола“.

Мислили смо, да ли би и почетком ове године посебице позвали старе претплатнике „Српског Кола“, да нас не изневјере у овој години, и да нам потраже још претплатника. Чини нам се, да то није потребно, јер од тога баш нема велике користи. „Српско Коло“ својим поштенним српским писањем, својим јуначким држањем, својом поучном и забавном садржином, а и својом јефтиноћом најбоље само за се говори, само себе препоручује. Ко, читајући њега, не види сам, да га треба држати сам па и даље раширивати и препоручивати, јер тијем препоручује једну ствар, српском народу потребну као комад хљеба, томе неће користити ни најљепше наше ријечи и молбе.

Али, опет смо се предомислили. Као велимо, имају наши претплатници много својих кућних брига, људи су то радници, забављени вјечитом борбом за крух свагдашњи свој и своје породице. Мало доконих и безбрижних часова они имају, у којима могу мислити и на друге ствари. У тешкој бризи заборави се на много шта доброг. Па да их подсетимо, нека не заборава на „Српско Коло“, јер оно им је велики помагач и савјетник у њихову тешком животу. Његова задаћа и није ништа друго, до то, да олакша тешки живот српском ратару, да га научи, шта треба знати и учинити па да му живот постане лакши и милији.

Од „Српског Кола“ нико нема ни филира користи, до ли српски сељак. Мислимо, нико од оних који га издају. Оно је најјефтинији ратарски лист. Сви хрватски ратарски листови, који изилазе онолико пута као „Српско Коло“, сваке недјеље, и који су велики као оно, коштају више, најмање 4 К. А „Српско Коло“ стоји годишње само 3 К 20 фил., на по године 1 К 60 фил., на четврт године 80 фил., а на мјесец 27 филира.

Кад уредници „Србобрана“ не би бадава уређивали „Српско Коло“, кад би оно морало платити свога уредника, онда оно неби могло бити овако јефтино, морала би се и њему повисити цијена на 4 К.

Али баш зато, што знамо, да је већина наших претплатника тањег стања, лист мора бити јефтин, и зато су се уредници „Србобрана“ одрекли сваке награде за уређивање. Највећа награда његовим уредницима је то, што ратари српски читајући „Српско Коло“ постају свјеснији, поноситији, просвјешћенији људи и Срби. И ви не можете замислити, како је уредницима „Српског Кола“ играло срце, кад су читали и слушали за велеиздајничке парнице, како српски душмани дишу мржњом на „Српско Коло“, како га се боје и како би га ради најгорим лажима уништити. Јер из тога су они видјели најбоље, да је „Српско Коло“ на свом мјесту, да врши људски своју дужност и задаћу међу српским ратарима.

Ми позивамо зато старе претплатнике, да „Српско Коло“, ову прву заставу српске сељачке свијести и слоге, не испуштају из руку, да остану и даље претплатници његови. А молимо их, да настоји сваки наћи још једног само претплатника, не би ли се удвостручио њихов број. Сав онај сувишак, који од тога добијемо, употријебићемо на то, да „Српско Коло“ повећамо, проширимо. Јер ми сами најбоље осјећамо, како је „Српско Коло“ малено и тијесно. Колико би тога морало још ући у сваки број, и поуке и забаве и упуте, а не може. А узмогнемо ли сваки број повећати само за 4 стране, колико ће „Српско Коло“ бити љепше садржином својом.

На посао дакле, пријатељи „Српског Кола“ или боље, пријатељи гапретка српског народа.

Бројеви смрти.

III.

Имамо при руци још неке бројеве о опадању Срба у Угарској. Али нећемо их износити, да не дуљимо ове чланке. Сваки Србин који тамо живи, види то рођеним очима. Зна како је било прије 20 година, и види како је сад. А сваки је толико паметан и разумије из тога, да ћемо утонуту у туђем мору, потраже ли тако дуже.

Чувајте и остављајте свани број овога листа, јер ће вам требати и послје, да га читате.

Има много узрока овом нерађању дјеце. Једни кажу: жене неће да рађају, како би остале дуже лијепе; други, да је то зато, што неће да имају порођајних мука и бриге око отхрањивања дјеце; трећи веле, родитељи се страше, да ће их множина дјеце бацити у сиротињу; четврти наводе ово, пети оно.

Шта било да било, главно је, да је ова ствар доказ велике покварености нашег народа. Јер ако ја убијам своју крв у заметку, да будем љепши, млађи, да имам мање бриге и посла, да имам боље шта појести и попити, ја сам више него покварен човјек. Ја сам злочинац, прости убијца, гори од оног што убија из освете или мржње или од глади. А у Лепоглаву нећу, јер своје злочинство сакријем вјешто. Ја газим тиме људске законе, јер они то забрањују. Ја газим закон божји, јер он гласи: „Рађајте се и множите се, напуните земљу и владајте њоме.“ Тако је Бог говорио првим људима. Ја гријешим и против свог народа, јер отимајући му младо кољено, будуће појасеве народне, осуђујем га на смрт у корист других народа. Али ја и лажем гадно, само да сакријем поганштину своју. Јер нијесу дјеца крива сиротињи, ван лијеност и немар. Код ратара су дјеца баш оно што га диже и богати. Пуна кућа дружине пуни више него празни хамбареве. Ми, који смо живјели на селу, знамо шта је инокоштина, шта је човјек самац.

Кад би дјеца била узрок осиромашењу, зар би онда странац долазио међу нас, како би он живио? Па кад у Славонији може да живи 200 хиљада Мађара и исто толико Шваба, Словака, Чеха, Русина, зашто не би могло живјети 400 хиљада Срба, да су их хтјеле Српкиње родити?

Ми би могли још много овдје предиковати, корити, ружити, али ми то нећемо. Нећемо стога, јер то не користи. Наш народ пошао је у тим крајевима путем клиским, путем зла. Ви знате, како се тешко повраћа на прави пут човјек, који пође по злу. Тако је и с цијелим народима. Тај наш народ почео је венути као дорасао храст. Он вене, суши се, отпада му огранак по огранак, док га свега црв не расточи и он се не сурва, да на његову ђубру набуја друго дрво, срчући из његова иструла стабла сокове свога живота. И бадава су ту ријечи, продике. Ту треба нешто друго.

Француски народ престао се множити. Сви виде, да је то зло и пропаст. Држава ради све, да томе стане на пут. Ту су награде онима који имају много дјеце, и разне погодности у војсци, служби, ту је порез на нежење и бездјетне родитеље, ту се пише, преклиње. Али то не користи. Народ је пошао путем гријеха, обезумио и срља даље у пропаст, јер ће га

појести народи што се множе као пијесак у мору и лист у гори. Па ако га и не поједу, ако се нађе ко, те га одбрани од лакомих комшија, он ће свеједно изгубити оно прво мјесто међу народима, што га је имао, доћи у други, трећи ред и кумити вјечито друге да га спасу од сузједа.

Тако је и са Србима у наведеним крајевима. Нама није толико до Угарске. Срби су тамо увијек били малени према другим народима. Нама је до њих толико, што би заустављали, као предње страже у рату, противника, те се не би могао свом силом оборити на нас, да их је више, да се множе.

Нама је више до Славоније, јер она је спојница Срба у доњим крајевима с онима у крајевима горњим. Ако непријатељ ту продре, ако се забије као клин између нас, зло по нас. Раставиће Србе из Горње Хрватске од оних у Сријему, Бачкој, Банату, Србији. Али он се неће ни ту зауставити. Он ће туда у Босну, он дере кроз Славонију преко Босне на Море Јадранско. Данас народима нема живота без мора. Зато и Угарска, која га нема, гледа да дође преко нас до њега. А да дође до њега, она гледа да с тога пута, који к њему води, потисне нас, јер зна да јој ми добре воље нећемо отворити пута, а на мјесто наше да насели свој народ. Онда ће бити лако.

Славонија је прорешетана сва Мађарима и Швабама, Мађара има у њој већ на 200.000 душа. А гдје су Швабе још. Она је на полак за нас изгубљена. А то је баш зато, што се наш народ српски и хрватски престао множити, па има мјеста за туђинце. А да имате у рукама босанске новине, чули би, како Срби почињу и тамо већ кукати. Мађари и Швабе надрли већ и тамо, прелазе у јатима, јер Босна је одувјек била ријетко настањена.

Ми дакле морамо туђинцима затворити пут кроз Славонију, ако желимо да нам потомци остану господари на свом. Славонци се слабо множе, народа је све мање. Они сами не могу затворити тога пута. Зато морамо размислити о другим начинима, да туђинску бујицу зауставимо и продор зајазимо. О том у другом чланку.

Црквене славе.*)

Врло је убитачан обичај црквених слава по нашим селима, јер скупо стоје наш народ. Не знам, да ли је свуда такав обичај као у моме крају, у Бачкој. Ево како је код нас.

*) Овај допис — што га један ратар задругар пише — треба и пет пута прочитати, јер је то права слика наше памети. Тако је пре готово свуда било. У многим местима поправља се. Али, ето, и сад још има места и крајева, где нас луде потјескују други, па нам се још и ругају.

Црквена општина купи вина и онда њиме тргује. Ту се окупи цело село, и ту се пије цео дан, а чешће и два и три дана. Замислите: поред цркве, у школи, под иконом светога Саве, направе крчму или тако нешто! Дакле поред цркве и у школи чини се оно, против чега је и црква и школа, ту се опијају људи и ту се онда грди, псује, свађа, па и туче, и већ да не говорим, чега све не буде. Заиста прави Србин мора се стидити таке славе, јер се не слаже са поносом Србиновим, јер му обешчашћује светиње његове, његову цркву и школу. Кад неко хоће да се опија и да се грди, свађа и туче, не мора то чинити код цркве и у школи, ено му крчме, па нека чини то у њој, ко се не стиди као човек тако шта чинити.

Црквена слава у мојој околини стоји сваког појединца 20 до 50 круна само на трампу и теревенку, а већ ту су онда и туче и убиства, из чега се легу процеси, који се потезу годинама и упропашћују немилице наш свет. Има села, где о славама дође 10 до 12 жандара, да нас чувају и умирују. Има села, где су нам забрањене славе због убистава, а већ без туче ретко прође која српска црквена слава, или како да их назовемо, јер срамота је и рећи: црквена слава, а овамо се тучемо и убијамо.

Још ћу напоменути, какви смо и како поштујемо трампе и беспослице. Није нам доста црквене славе, него где има других народа међу нама, држимо и њихове славе и гостимо се и у те дане. Није ли то за прекор? Када сам пре неке године пропутовао кроз Товаришево — а то је јако српско место у Бачкој, има у њем тек нешто мало Немаца — како сам се зачудио, кад сам видио онолику множину света пред швапском црквом. Слегло се све село, био је то швапски „кирбај“, али није било ни једног Швабе — ја бар нисам видео ни једног — већ сами Срби, па већ што су ту деца и младеж, али је ту и старији свет. Тако је ту, где је шачица Немаца међу Србима, а како је онда, где је обрнуто, као например у Парабућу? Тамо Срби већма славе швапски кирбај, него своју црквену славу, па чак и гости долазе у тај дан и часте се по више дана, а има тога и овде у више српских места, а ради тога треба да нас је поготово срам, јер место да наше славе ограничавамо и скраћујемо, ми још и туђе, швапске „кирбаје“ слаavimo. Та зар се не стидимо Немаца? Они, кад су наше славе, неће ни да се покажу, него нас омаловажавају и гледе свога посла.

Ко нас Србе не познаје, па кад види наше раскошне славе, морао би помислити, да смо неки богат народ, а у истини смо сиротиња

презадужена, и то због лудих обичаја, наше моде и раскошних слава, трампи и теревенки, а како и не би, кад наша села троше само о црквеним славама 3 до 4 хиљаде круна, и то по најмањем рачуну, а има села где потроше и 6 до 7 хиљада круна. А тај новац није нама на одмет, особито кад знамо, да у целој нашој околини, колико је знамо и познајемо, нема српскога хатара, а да Немци немају земље у њему. Има додуше неколико чисто српских села, али хатареве су прошарани Немцима, и ту земљу су Немци за последњих 50 година од нас куповали, салаше исподизали, а нас са нашег крвљу стеченога огњишта у Америку опремили. Швабе држе скромне и незнатне „кирбаје“, а купују наше земље, а ми продајемо своју земљу, нашу дедовину, па трошимо улудо на трампе, теревенке и раскошне и раскалашне црквене славе и стотину других лудорија...

У Дероња (Бачка), 1910.

Пан. Налић, ратар — задругар.

Шта се збива у нас и у свијету.

Раух се панује. Барон Раух се непрестано хвалио, да чврсто сједи на банској столици и да је несврзив. Сам је тјешо себе и своје вјерне, да се њега ништа не тиче промјена владе у Пешти. Позивао се у потврду тога на Куена, који је код нас двадесет година бановао, а за то се вријеме у Пешти измијенила толика министарства.

Међутим у Угарској дође за министра предсједника гроф Куен, а мој се Раух нађе у сто неприлика. Зна, да га Куен неће дуго трпити, па да срамота буде што мања, одјурити он у Пештију, да Куену преда своју оставку на банској части. Наравски, да Куен те оставке није хтио, а ни могао одмах примити, јер је и онако са мађарским странкама имао пуне руке посла, па није доспио, да се бави и са стварима у Хрватској. Рауху је мало одлануло и већ се је почео веселити, да ће се Куен с Мађарима морати дуго натезати, а можда и отићи несвршена посла, а он, наравно, остати и даље бан.

Веселе му је било краткотрајно, јер је Куен с Мађарима брзо свршио и одмах позвао Рауха да му саопшти, шта је уговорио с члановима бивше народне странке и са српско-хрватском коалицијом. Рауху не преостаде друго, већ да оде у Беч и да краљу преда оставку на банству. Како најновије вијести из Беча јављају, краљ је Раухову оставку примио. Именовање нове владе у Хрватској биће објављено ових дана.

Саветујте своје рођане и пријатеље да купују и читају овај лист.

еље да купују и читају овај лист.

Замка за Стевана Калембера. Ми смо нашим читаоцима већ јавили, какве се незаконитости од стране Раухових пришипетљи дешавају са изборним листинама. Раух се све до најновијег доба надао, да ће остати на банској столици, па се упео из петних жила, да избори, које је мислио ускоро провести, испадну онако, како он хоће. Није презао ни од какве противзаконитости: уврштавао је у листине свакога, за кога се надао да ће му дати глас, а брисао је из њих сваког независног опозиционалног изборника. Али није се он само на томе зауставио. Највише је стрепио од кортеша, је кортеша код избора много вриједе. Особито му је за око запела Кореница, изборни котар Светозара Прибићевића. Да ту кулу самосталску предобије, ех, пуна шака браде! Смишљао је све могуће начине, како би циљ постигао. И досјети се. У Кореници је Стеван Калембер, угледан трговац и вођа тамошњег народа српског и хрватског имена. Њему треба онемогућити кортешацију. Ево како. Калембер је осуђен због велеиздаје и пуштен привремено на слободну ногу. Акурти, у помоћ! И Акурти да се не замјери своме господару, а нешто да и напакости ослобођеном Калемберу, издаје личком поджупану Вучетићу налог, да строго пази на Калембера, да се неби без дозволе никуд из Коренице макао, а ако се куд макне, да има смјеста бити *ухићен*. Вучетић је ову наредбу послао на све котарске области, опћинска поглаварства и оружничке постаје. Котарске области опет, да не заостану за својим красним поджупаном, издале су и са своје стране налоге на подручна опћинска поглаварства и оружничке постаје.

Поджупан Вучетић нарочито истиче Калемберове везе с новчаним заводима и трговцима, дакле чисто пословне везе. Вучетић и Акурти врло добро знаду, да не могу Стевана Калембера ухватити на каквом кажњивом дјелу, а још боље знаду, да Калембер не ће побјећи. И за то су смислили план, да га ухвате, ако по свом послу оде случајно у најближе село.

Калембер је у Кореници, а зимско је доба, кад Лика може по недјељу дана остати без поштанске везе с осталим свијетом. Калембер заиста има разграђене пословне везе, па се лако може десити, да по каквом журном послу мора отићи пар километара изван Коренице, а да не сачека дозволу од суца истражитеља, од — Кошутића! И ту су му Акурти и Вучетић поставили замку. Пакленска мора бити душа, којој је криво, што је невин човјек послуже годину дана тамновања изишао на слободу, па хоће да га опет довуче у мрачне ћелије, а још више се обрукао Раух, што се усудио и

помислити, да би за свог кандидата могао предобити Кореницу.

Српски краљевић у Бугарској. Насљедник пријестола у Србији краљевић Александар био је од 24. до 26. јануара у гостима код бугарског краља у Софији.

Бугари су дочекали српског краљевића најсјајније. Било је свијета на жељезници на 25.000 душа. Краљ, министри, посланици, војека, и многи достојанственици били су код дочека. Краљ бугарски изљубио се с краљевићем Александром, начелник Софије дочекао га је по старом словенском обичају с кружом и соли. Народ је клицао братству српско-бугарском, Софија се купала у безброју српских и бугарских застава. На двору су биле приређене свечаности. Краљевић је с краљем обишао и околицу Софије, свуда поздрављан од народа.

Говори се, да ће краљевић за јамачно узети кћер бугарског краља Еудоксију, па да је стога и дошао у Софију, да се та ствар уреди. Ускоро ће се показати, је ли ово истина. Али, било или не било, ми се веселимо, што се Словени на Балкану све више из дана у дан приближују једни другима и збраћују. На једној страни Срби и Хрвати, а на другој Срби и Бугари. Доће боља наша срећа, те ћемо се ускоро сви збратити и онда се нећемо требати бојати за своју будућност.

Лугари и радикали. Радикали се хвалили, како ће народу одланути, кад они манастире ослободе калуђерске управе. Учинили су то, па шта је? Наш народ не осећа баш ни у чем да му је одлануло. Приходе од манастира поједоше чиновници, које су радикали понамештали. Тако стоје сами лугари годишње 26.825 К. А радикали су расписали натечај на још много лугарских места. Не знамо, да ли ће ови лугари бити народу бољи од првашњих. О томе би знали причати ратари из околице манастира.

Радикалски рачуни. Радикали су објавили прорачун народних фондова за 1910. годину. Чудан ли је тај радикалски прорачун. То ти је све састављено онако ђутуре, неће да кажу, на што ће се новац појединце трошити.

Тако на пример стоји у прорачуну код манастирских рачуна: Управни трошкови 34.600 К. И то је све. Сад лупај главу с тиме, какви су то управни трошкови, на какве ће се ствари потрошити те силне хиљаде. Хоће ли те паре отићи на какве дневнице, километрину или на нешто друго? Јер на чиновнике неће. За чиновнике је одређено 36.881 К, за лугаре неће, јер за њих је одређено 26.825 К. За неке шуме и горива одређено је 43.810 К итд.

Пре су радикали дречали, како се народу мора о свему дати рачун, да не би хрчци развлачили народно добро. А, гле, сад се Јаша

Томић не сећа оног што је негда писао. Није ни чудо, остарио, изводнио, постао човек заборава, не туви добро.

Па онда би народ хтео знати, какви су то чиновници манастирски, који поједу 36.881 К на годину поред оних 34.600 К управних трошкова и 26.825 К дугарских. Требало је метнути у прорачуну: Том и том чиновнику толико и толико, да народ види, како то радикалска господода деле.

Па не би се народ љутио, кад би му се онако поближе рекло, каква су то ђаволска „дрва и горива“, на које ће отићи 43.810 К.

Онда стоји у радикалском прорачуну: Трошкови манастирске штампарије 124.044 К и 40 фил. — и више ни речи, ту и тутило. Нама не би било криво, кад би се рекло народу, на што ће све отићи те силне хиљаде.

Такав вам је цео тај радикалски прорачун. Нешто радикали крију папке, завијају рачуне у кучине, као да ће их ко урећи. Али нису у народа очи тако урекљиве, нису. Нама се као и причиња, да ти радикалски рачуни малчице смрде. А Јаша је човек који воле народ, па неће да их раскрије, чува народски нос.

Шта нас стоји годишње радикалски Саборски Одбор. Како стоји у радикалском прорачуну, Саборски Одбор стоји годишње Народне Фондове неких 100.000 К. Толико прогутају радикалске трбоње, па опет су увек гладни.

Радикали и просвета. Док радикалска господода и безбројни чиновници поједу годишње стотине хиљаде из фондовских прихода, дотле су радикали одредили помоћи за цркве и школе свега 36.000 К. Скоро би човек помислио код садање радикалске управе, да фондови нису за подупирање просвете српске, већ за радикалске гладнице.

Добановци за „Српско Коло“. Из села Добановаца у Срему добили смо 40 К претплате за „Српско Коло“ од 14 претплатника. Међу њима их је 10 претплатило лист одмах за целу годину, а 4 за по године. Од претплатника има их 8 ратара: Васа Шурадић, Андрија Скокнић, Никола Петров, Иван Рајковић, Марјан Јовановић, Аца Поповић, Божа Јовановић, Стеван Врањеш; 3 занатлије: Петар Скокнић ковач, Божа Николић ковач, Теодор Скокнић колар; Јелена уд. Николић трговкиња, Павле Миловановић учитељ и Сава Петковић парох.

Ратар, занатлија, чиновник, трговац, свешеник ухватили су се у наше српско коло. Тако и ваља. Надамо се тврдо, да ни друга села неће заостати за Добановцима.

А на „Србобран“ претплатише се из Добановаца ратари: Крста Мајић, Петар Зубовић, Вељко Мавреновић, Божа Јовановић, Иван Мали, Паја Михајловић и Настас Игњатовић.

Вриједни пријатељи „Српског Кола“. Послали су нам претплату: Лазар Келић из Јасеновца за 24 претплатника; Никодим Стојаковић, калуђер из Врлике у Далмацији за 6 претплатника; Сава Петковић из Добановаца за 14 претплатника; Душан Радовановић из Кукуњевца послао је за претплату на „Српско Коло“ 29 К 20 филира.

Буна у Јаворњу. Као што сазнајемо, подигао је држ. одвјетник у Петрињи оптужницу против г. Милана Грчића, свршеног филозофа и другова ради тобожње буне у Јаворњу.

Чудо од Буквара!

Господине! Ти си нас сиромаше са твојим Букваром без по муке научио да читамо и пишемо од св. Николе до Три Јерарха. Фала ти.

Никола и Лазар Анђелковић, бозације.

Чим узме овај Буквар у руке било младо, било старо, одмах уме и да чита и да пише. Ко ми пошаље са поштанском упутницом 55 потура, тај га одмах добија са плаћеном поштарином. *Uita, Temesmegeu.*

Љубомир Јовановић

821 1-20

школски управитељ и учитељ.

Новоотворена опанчарска радња
Пане Рудић у Петрињи
препоручује се пошт. опћинству за израду
сваковрсних опанака.

За његу здравља и љепоте.

Захтијевајте одмах цјеник.

Жобилиор Медициналка Зрогерија и парфумерија

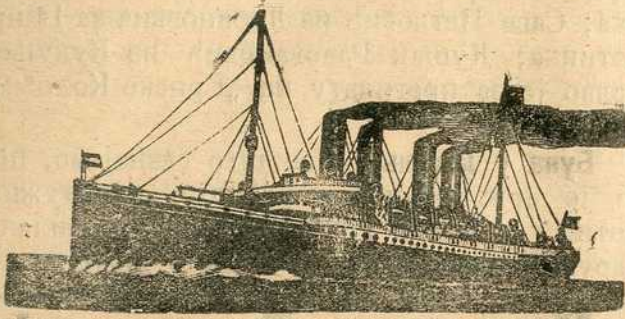
Загреб, Илица број 33.

977

МОКРЕЊЕ

у кревету приписује се често несташности, док је ова мана заправо посљедица ослабљене затворне мишице мјехура. Препоручује се потражити од Institut Sanitas, Velburg P 319. Bayern бесплатну упуту о лијечењу. Добу и спол особе, која од тога трпи мора се назначити. 680

БРЕМЕН = АМЕРИКА

Од кр. земаљске владе уз јамчевину од 50.000 Круна повлаштена пословница за одрему путника сељачког и радничког staleжа из Загреба преко Бремена у Америку, Азију, Африку и Аустралију.

СЈЕВЕРО-ЊЕМАЧКИ ЛОЈД
ЗАГРЕБ прије **Ф. МИСЛЕР**

Петрињска улица 85.

775

Биро за оглашивање П. Крстоношића у Новом Саду.

ЗАШТО СЕ ПАТИТЕ

којекаким збубаним опасачима за килу кад је **лечнички доназано**, да вам моји **чувени потпасачи за килу сигурну помоћ** могу пружити, тако да сте безбрижни и дању и ноћу. **Хиљаду захвалница** од оних, који се помогли, стоје свакоме на увид.

Даље препоручујем све потребне **справе за лечнике, бабице, хроме и с конштаком**. За болеснике **све справе**. Разашиље се под највећом тајном. — Иштите ценовник бадава и франко.

АУГУСТ ЦИГЛЕР у Новом Саду (Ujvidék)

преко од Централног Кредитног Завода I/К.

4106

„Српско Братство;

задруга за узајамно помагање“,

једина је задруга, која се поред исплаћивања посмртнине од К 500 (мало коло) или К 1.000 (средње коло) или К 2.000 (велико коло) брине и за сирочад својих редовних чланова тиме, што их из чистог добитка и прилога изванредних чланова, који иду у „Фонд за сирочад Српског Братства“, спрема за живот школовањем или давањем на занате и трговину.

Позивљу се дакле Срби и Српкиње из австроугарске монархије, који су здрави, а стари су између 24. и 55. године те могу уредно приносе плаћати, да се одмах упишу као редовни чланови (бар у мало коло) у ову добротворну задругу.

Да задруга узмогне **што више српске сирочади спремити за живот**, моли она све имућније Србе и Српкиње, да буду задружни добротвори (приложе бар једампут најмање К 100), подупирачи (прилажу сваке године најмање по К 6) или прилагачи (прилажу кадгод хоће и колико хоће).

Уписе прима и сва извјешћа дава Управа (Zagreb, Писа бр. 7), па и повјереници, гдје их има.

15

БАДАВА И БЕСПЛАТНО

шаљем на захтјев свакому посједнику

ГРАМОФОНА

или оним, који си таковог **неуморног кућног весељака** набавити желе, мој илустровани **цијеник** као и најновији укусно израђени, са портретима наших најобљубљених уметника провиђени попис плоча најбоље успјелијех српских, хрватских, словенских, бо-санских, турских, као и интернационалних снимака.

Најбоље наравно вредо за плоче и апарате, јер се не ограничујем на једно твориво, него држим више прво-врстних творива на залихи.

Продаја уз најниже творничке цијене. Старе плоче примам у замјену. Залиха пера, мембрана, игала и т. д.

— Властита радиона за поправке. —

M. DRUCKER.

254

Илица, 39. — ЗАГРЕБ. — Илица, 39.

Оглашујте у „Српском Колу“.

СРПСКА ШТЕДИОНИЦА (КАО ЗАДРУГА) У ДВОРУ.

П О З И В

НА

III. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

Српске Штедионице (као Задруге) у Двору

која ће се одржати 24. фебруара 1910. у 1 сат по подне у заводским просторијама.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Отварање скупштине и оверовљење присутних чланова.
2. Избор двају честичара за оверовљење скупштинског записника.
3. Извештај управног одбора о раду штедионице и полагање рачуна за 1909. год.
4. Извештај надзорног одбора.
5. Одобрење закључних рачуна и давање разрешнице управном и надзорном одбору.
6. Избор 10-рице чланова управног одбора, те 3-ице чланова надзорног одбора и 2-ице заменика.
7. Предлог управног одбора о подели чисте добити.
8. Предлог управног одбора о претварању задруге у дионичакско друштво са 1./1. 1911.
9. Евентуални предлози.

РАЧУН ИЗРАВНАЊА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1909. ГОД.				Потражује							
А К Т И В А		К	ф.	К	ф.	П А С И В А		К	ф.	К	ф.
Готовина				862	05	Удели:					
Мјенице						I. коло	53.354	10			
у портфељу (грунтовно осигурано К 67.460)	141.798	—				II. коло	6659	—	60.013	10	
у реесконту	83	244	—	225.042	—	Улози			82.207	61	
Вредносни папири				2650	—	Резервни фонд*			8163	60	
Текући рачуни				12.149	71	Реесконт код раз. нов. завода			83.244	—	
Оставе				4307	30	Привремени рачуни			749	71	
Намештај	1373	25		1000	—	Остављачи остава			4307	30	
по одбитку отписа	373	25				Чиста добит			7325	74	
				246.011	06					246.011	06

* Овогодишњом дотацијом према предлогу управног одбора повисује се резервни фонд на К 15.000.

РАЧУН ГУБИТКА И ДОБИТКА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1909.				Потражује							
Г У Б И Т А К		К	ф.	К	ф.	Д О Б И Т А К		К	ф.	К	ф.
Камата од реесконт. мјеница				4844	38	Камата и провизија				21.795	99
Камата од улога				3507	38	Затезни камати				119	20
10% пореза на камату на улоге				350	73	Разни приходи				240	—
Трошкови:											
плате чиновника, станарина,											
разни канцеларијски трошкови,				3663	57						
поштарина и т. д.				2090	14						
Порез				373	25						
Одпис од намештаја				7325	74						
Чиста добит											
				22.155	19					22.155	06

У Двору, 31. децембра 1909.

За књиговодство:

Прокопије Јовановић
пословођа.

УПРАВНИ ОДБОР:

Перо Дрљача,

Перо Бекић,

Јоаним Живковић,
председник.

Симо П. Живковић,

Радош Дабић,

Јован Дурман,

Танасије Пантелић,

Мојо Зубер,

Стојан Прибићевић.

Са главним и споредним књигама сравњено и у реду пронађено.

НАДЗОРНИ ОДБОР:

Јово Милић,

Ђ. Грчић,

Раде Нордић,
председник.

Јово Радишић.

СРПСКА ШТЕДИОНИЦА У КОРЕНИЦИ.

ПОЗИВ.

П. н. г. г. дионичари Српске Штедионице у Кореници позивају се, да изволе присуствовати на

XI. РЕДОВНОЈ ГЛАВНОЈ СКУПШТИНИ

која ће се одржати у недељу 7. (20.) фебруара 1910. године у 2 сата после подне у штедионичким просторијама са овим

ДНЕВНИМ РЕДОМ:

1. Извјештај управног одбора о раду штедионичком за 1909. год.
2. Извјештај надзорног одбора.
3. Читање биланције и закључ. рачуна, те приједлог управног одбора о подјели чисте добити за год. 1909.
4. Давање апсолуторијума управном и надзорном одбору.
5. Избор надзорног одбора.
6. Приједлог управног одбора о повишењу акцијског капитала и промјени правила.
7. Евентуални предлози.

Кореница, 15. (28.) јануара 1910.

УПРАВА.

Дугује			РАЧУН ИЗРАВНАЊА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1909.			Потражује			
И М О В И Н А			К	ф.	Д У Г			К	ф.
Благајна	7764	60	Главница	60.000	—				
Мјенице	969.415	50	Улози на штедњу	668.898	51				
Предујмови	11.093	06	Резервни фонд	138.000	—				
Вриједносни папири	120.553	83	Пензионни фонд	7000	—				
Дужници	6188	50	Реесконт	315.206	—				
Текући рачун	129.737	72	Текући рачун	12.316	24				
Жиро-контто код Аустро-Угарске банке	2291	06	Привремени рачун	4615	04				
Некретнине	4600	51	Преносна камата	6542	09				
			Нераздијељене дивиденде	120	—				
			10% порез на улоге	1380	03				
			Награде	550	—				
			Чист добитак	37.016	87				
	1,251.644	78		1,251.644	78				

Дугује			РАЧУН ГУБИТНА И ДОБИТНА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1909.			Потражује			
ГУБИТАК			К	ф.	ДОБИТАК			К	ф.
10% порез на камате од улога	2964	20	Камате од мјеница и провизија	95.209	46				
Порез на рад од штедионице	7654	15	Камате од предујмова	1201	40				
Разни трошкови	6447	22	Камате по тек. рачуну	9800	51				
Плаће званичника	6114	92	Разне пристојбе	1924	16				
Камате од улога	29.642	05	Приход од вриједн. папира	5713	07				
Камате од мјеница у реесконту	22.080	51	Пренос из године 1908.	23	55				
Камате од привременог рачуна	19	73							
Награде	902	—							
Станарина	600	—							
Отписи	430	50							
Чист добитак	37.016	87							
	113.872	15		113.872	15				

У Кореници, 31. децембра 1910.

УПРАВНИ ОДБОР:

Манојло пл. Оклобџија с. р.   Стеван С. Калембер с. р.   Пајо Тишма с. р.   Димитрије Таминџић с. р.
 председник   подпреседник   књиговођа
 Перо Коруга с. р.   Миливој Ст. Ђурчић с. р.   Стево Вукадиновић с. р.   Данило Лужаић с. р.
 Симо Жигић с. р.

Са главним и споредним књигама сравњено и у реду пронађено.

Кореница, 15. (28.) јануара 1910.

НАДЗОРНИ ОДБОР:

Петар Орлић с. р.   Манојло Станић с. р.   Миле Жигић с. р.   Вујо Д. Опсеница с. р.
 председник